

**SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA**  
**Pf.II.21.464/2016/6. szám**

A Szegedi Ítéltábla a dr. Kardos László ügyvéd által képviselt felperesnek - a dr. Bohács Zsolt ügyvéd által képviselt alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2016. október 3. napján kelt 7.P.21.415/2016/8. számú ítélete ellen az alperes részéről 9. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

**í t é l e t e t:**

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

**I N D O K O L Á S**

A peres felek 2007. október hónap 15. napján **(kölcsönszerződés száma)**. számmal jelölt deviza alapú (CHF) kölcsönszerződést kötöttek egymással, amely alapján az alperes 848 000 Ft összegű kölcsönt folyósított a felperesnek a **(gpjmű frg.rszm.-a)**. forgalmi rendszámú Mitsubishi Colt típusú gépjármű vételárának finanszírozása céljából. A kölcsönszerződés elválaszthatatlan részét képezte az alperes gépjármű hitelezési tevékenységre vonatkozó **(üzletszabályzat 1. jelölése)** számú üzletszabályzata (a továbbiakban: Üsz.), amely egyebek között az alábbi rendelkezéseket tartalmazza:

- **IV.9.:** „Amennyiben a Kölcsönbevevő a kölcsönszerződésben foglalt valamennyi kötelezettségét teljesítette, úgy a hitelező köteles a gépjármű törzskönyvét és a korlátozó bejegyzések törléséhez szükséges nyilatkozatot kiadni.”

- **VI.1.:** „A Kölcsönbevevő köteles a hatósági nyilvántartásba, a gépjármű forgalmi engedélyébe és a törzskönyvébe a hitelező javára - a felek között létrejött szerződésnek megfelelően - vételi jogot, vagy jelzálogjogot és annak biztosítására az elidegenítési és terhelési tilalmat bejegyeztetni és ennek megfelelően úgy rendelkezni, hogy a hatóság a törzskönyvet a Hitelező, mint a korlátozás jogosultja részére küldje meg.”

A kölcsönszerződés megkötésével egyidejűleg a felek a kölcsön visszafizetésének biztosítására az alperes javára opciós jogot alapítottak a kölcsönből vásárolt gépjárműre, amelynek törzskönyvét az alperes tartja birtokban. Az opciós szerződés 4. pontja szerint „A Hitelező a vételi jogot a jelen szerződés aláírásától számított 5 éves időtartam alatt, de legfeljebb addig az időpontig gyakorolhatja, amíg vele szemben a kölcsönszerződésből eredő tartozását a Kölcsönbevevő maradéktalanul nem teljesítette.” Az opciós szerződés 6. pontjában a szerződő felek a hitelező javára alapított vételi jog biztosítására a vételi joggal terhelt gépjármű tekintetében elidegenítési és terhelési tilalmat kötöttek ki.

A felperes 2012. júniusát követően nem teljesítette a szerződésből eredő kötelezettségeit, erre figyelemmel az alperes a szerződést 2012. november 7. napjára felmondta, egyidejűleg bejelentette, gyakorolja a vételi jogát.

A felperes az alapeljárásban előterjesztett kereseti kérelmében az alperes kötelezését kérte 366 555 Ft megfizetésére, továbbá a gépjármű törzskönyvének a kiadására, arra hivatkozással, hogy az Üzletszabályzat általa megjelölt pontjai tisztességtelenségükre tekintettel érvénytelenek. A

tülfizetést illetően előadta, az alperes kétszer számította fel a hitelminősítési díjat, míg a törzskönyv kiadása iránti keresetét azzal indokolta, hogy az alperes opciós joga megszűnt, az annak gyakorlására kikötött 5 éves időtartam eltelt, másfelől a fizetési kötelezettségét maradéktalanul teljesítette, ezért az alperes nem jogosult a törzskönyv birtokban tartására.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Hangsúlyozta, a perrel érintett szerződés nem fogyasztói szerződés, ezért a felperes a tisztességtelen szerződési feltételeket megtámadhatta volna, e jogát azonban elkésetten gyakorolta. Állította, hogy a felperesnek a kölcsönszerződésből eredően vele szemben tartozása áll fenn, ezáltal a törzskönyvet birtokban tarthatja, e joga pedig egy speciális, a kölcsönszerződéshez kapcsolódó atipikus biztosíték.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította, majd a Szegedi Ítéltábla a Pf.II.20.213/2016/7. számú részítéletével a jogvitát a szerződés érvénytelenségéhez kapcsolódóan lezárta, így a peres felek közötti eljárás a törzskönyv kiadása tárgyában folytatódott.

Az új eljárás során a felperes keresetét fenntartotta.

Az alperes ellenkérelmében ugyancsak a kereset elutasítását kérte az általa már kifejtett indokok alapján.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt adja ki a felperesnek a **(gpjmű frg.rszm.-a)**. forgalmi rendszámú Mitsubishi Colt típusú gépjármű törzskönyvét, továbbá fizessen meg a felperesnek 84 210 Ft perköltséget, míg az államnak külön felhívásra 36 000 Ft eljárási illetéket. Határozata indokolásában kiemelte, az alperes vételi joga megszűnt, és a biztosítéki jelleggel kötött adásvételi szerződés rendelkezései sem irányadóak, tekintettel arra, hogy közérdekű per az annak hatályba léptető rendelkezéseit tisztességtelennek ítélte. A Kúria jelen perbelivel azonos tényállású ügyben hozott Pfv.V.21.971/2015/6 számú ítéletében foglaltakra utalva hangsúlyozta, az Üzletszabályzat IV.9. és VI.1. pontjának együttes értelmezéséből nem lehet arra következtetni, hogy az alperes javára önálló biztosítékként került megfogalmazásra a törzskönyv birtokban tartása, az ugyanis az opciós joghoz kapcsolódó atipikus biztosíték. E jogosultság járulékos jellegéből adódóan osztja az elsődleges biztosíték jogi sorsát, így miután az opciós jog gyakorlására nyitva álló határidő eltelt, az adásvételi szerződés pedig hatálytalan, az alperesnek a törzskönyv birtokban tartására vonatkozó jogcíme megszűnt, ezért köteles azt kiadni.

Az elsőfokú ítélet ellen előterjesztett fellebbezésében az alperes az ítélet megváltoztatásával a törzskönyv kiadása iránti kereseti kérelem elutasítását kérte. Utalt a perbeli üzletszabályzat helyébe lépő **(üzletszabályzat 2. jelölése)** Üzletszabályzat V.7. pontjában foglalt rendelkezésre, amely - a perbeli kölcsönszerződés részét képező Üsz. rendelkezésével azonos módon - tartalmazza, hogy a hitelező csak abban az esetben köteles a gépjármű törzskönyvét kiadni, ha a kölcsönbevevő valamennyi fizetési kötelezettségét teljesítette. Ebből következően azt mindaddig jogosult magánál tartani, amíg a felperes valamennyi szerződéses kötelezettségének eleget nem tett. Álláspontja szerint az Üzletszabályzat IV.9. pontjából egyértelműen következik, hogy a törzskönyv birtokban tartása az opciós jogtól független, önálló, atipikus biztosíték. Álláspontját a Szegedi Törvényszék és más bíróságok több egyedi ügyben hozott döntésével kívánta alátámasztani. Hangsúlyozta, a szerződő felek szabadon megállapodhattak abban, hogy a törzskönyv kiadását a felperes teljesítéséhez kötik, így a vételi jog esetleges megszűnése a törzskönyv kiadása iránti kérelem teljesíthetősége szempontjából közömbös. Kiemelte, az opciós szerződés sem tartalmaz az opciós jog megszűnése esetére törzskönyv kiadási kötelezettséget előíró rendelkezést, amiből megítélése szerint az a következtetés vonható le, hogy a törzskönyv birtokban tartásának joga független a

opciós szerződéstől. Érvelése szerint a Kúria elsőfokú bíróság által hivatkozott Pfv.V.21.971/2015/6. számú döntése okszerűtlen következtetésen alul, így az nem tekinthető irányadónak. Álláspontjának alátámasztására hivatkozott a 326/2011. (XII.28.) Korm. rendelet 100. § (3) és (4) bekezdésére, valamint a Pénzügyi Békéltető Testület jelen jogvitára is vonatkoztatható ajánlásaira.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult.

#### A fellebbezés **alaptalan.**

Az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálásához szükséges tényállást helyesen állapította meg, az abból levont jogi következtetéseivel, érdemi döntésével az ítéletábra maradéktalanul egyetért, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét - annak mindenben helyes indokaira figyelemmel - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta. A fellebbezésben foglaltakra tekintettel kiemeli az alábbiakat.

Amint arra az elsőfokú bíróság is helytállóan rámutatott, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1959-es Ptk.) 200. § (1) bekezdésében megfogalmazott szerződési szabadság elvéből következően - tiltó rendelkezés hiányában - nincs akadálya annak, hogy a törzskönyv birtokban tartásának a jogát a kölcsön visszafizetésének atipikus biztosítékként kössék ki a felek mindaddig, amíg a kölcsönbevevő a kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségeit maradéktalanul nem teljesíti. A perbeli esetben azonban a felek ilyen tartalmú megállapodást nem kötöttek. Az opsiós szerződés 6. pontja szerint a felek a vételi jog - és nem a kölcsönszerződésből eredő kötelezettség - biztosítására kötöttek ki az alperes javára elidegenítési és terhelési tilalmat a vételi jog tárgyát képező gépjárműre. Az Üsz. VI.1. pontja ezzel összhangban rendelkezik úgy, hogy „a kölcsönbevevő köteles a hatósági nyilvántartásba, a gépjármű forgalmi engedélyébe és a törzskönyvbe a hitelező javára - a felek között létrejött szerződésnek megfelelően - a vételi jogot, vagy a jelzálogjogot és annak biztosításra az elidegenítési és terhelési tilalmat bejegyeztetni, és ennek megfelelően úgy rendelkezni, hogy a hatóság a törzskönyvet a hitelező, mint a korlátozás jogosítottja részére küldje meg.” Az idézett szerződési feltétel megszövegezése, annak nyelvtani értelme is azt támasztja alá, hogy a felek a törzskönyv alperes részére történő megküldésével az alperes opsiós jogát kívánták biztosítani. Ennek megfelelően a törzskönyv birtoklásához való jog az opsiós joghoz kapcsolódó járulékos jogosultság.

Az opsiós szerződés az annak megkötésétől számított 5 év elteltével, azaz 2012. október 15. napján megszűnt, az alperes pedig maga sem hivatkozott a perben arra, hogy az erre nyitva álló öt éven belül e jogát gyakorolta. Előadása szerint a szerződést 2012. november 7. napjára mondta fel, s ezzel egyidejűleg nyilatkozott úgy, hogy él az opsiós jogával, ebben az időpontban azonban a vételi jog már nem illette meg. Mivel az opsiós szerződés megszűnt, nincs az alperesnek jogalapja a törzskönyv birtokban tartására. Az Üsz. alperes által is hivatkozott IV.9. pontja - az opsiós szerződés 4. pontjával együttesen értelmezve azt - csupán annyit jelent, hogyha a kölcsönbevevő teljesíti a fizetési kötelezettségeit, a hitelező (az alperes) köteles kiadni a törzskönyvet. Nem jelenti azonban egyúttal azt is - az alperes értelmezésétől eltérően -, hogy a hitelezőt csak akkor terheli a törzskönyv kiadásának kötelezettsége, ha a kölcsönbevevő maradéktalanul teljesítette fizetési kötelezettségeit. Utal e tekintetben az ítéletábra az 1959-es Ptk. szerződés értelmezésével kapcsolatos 207. § (1) és (2) bekezdésére, amely szerint a szerződési nyilatkozatot vita esetén úgy kell értelmezni, ahogyan azt a másik félnek a nyilatkozó feltehető akaratára és az eset körülményeire tekintettel a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint értenie kellett. Ha pedig az általános szerződési feltétel, illetve a fogyasztói szerződés tartalma e szabály alkalmazásával nem állapítható meg egyértelműen, a feltétel meghatározójával szerződő fél, illetve a fogyasztó számára kedvezőbb értelmezést kell elfogadni. A jogalkotó a Ptk. fenti rendelkezéseivel a pontatlan, vagy bizonytalan megfogalmazás

kockázatát arra a félre terhelte, aki annak megfogalmazásáért felelős. Ennek megfelelően ha az alperesnek a IV.9.pontban írt szerződési kikötéssel az volt a célja, hogy a kölcsön visszafizetésének atipikus biztosítékaként mindaddig magánál tarthassa a kölcsönből finanszírozott gépjármű törzskönyvét, amíg az adós valamennyi fizetési kötelezettségének nem tesz eleget, ezt a szándékát egyértelműen, félreérthetetlenül így kellett volna megfogalmaznia. Az érintett kikötésnek azonban annak teljes megszövegezése alapján csak kiterjesztő értelmezéssel tulajdonítható az alperes szerinti tartalom, a kiterjesztő értelmezést viszont az 1959-es Ptk. 207. § (4) bekezdése kifejezetten tiltja.

Az alperes fellebbezési érvelésével szemben önmagában az, hogy az opciós szerződés nem tartalmaz olyan rendelkezést, miszerint az opciós jog megszűnésével az alperes köteles kiadni a törzskönyvet, még nem jelenti azt, hogy a törzskönyv birtokban tartásának joga nem minősülhet az opciós jog biztosítékának.

Mindezt figyelembe véve az Üsz.IV.9. pontja csupán azon esetek egyikét szabályozza, amikor a hitelező nem tagadhatja meg a törzskönyv kiadását. Nem vonható le azonban az érintett kikötés megfogalmazásából az a következtetés, hogy akkor is jogosult lenne azt magánál tartani, ha az e jogosultság alapjául szolgáló vételi joga megszűnt. Miután a kifejtettekre tekintettel az alperesnek nincs érvényes jogcíme a törzskönyv birtokban tartására, az elsőfokú bíróság helyesen kötelezte annak kiadására.

Nem ért egyet az ítéletábra az alperesnek azzal a hivatkozásával sem, miszerint a Kúria elsőfokú bíróság által hivatkozott ítélete okszerűtlen következtetésen alapulna. Épp ellenkezőleg, az ítéletábra mindenben osztja a Kúria álláspontját, nevezetesen, hogy a felek megállapodásának irányadó rendelkezései, azaz az Üsz.IV.9. és VI.1. pontja, valamint az opciós szerződés 6. pontja szerkezetéből is az a következtetés vonható le, miszerint egymásra épülő kötelezettségként csak az opció, valamint az elidegenítési és terhelési tilalom kikényszeríthetősége érdekében került a törzskönyv a hitelező alperes birtokába.

Csupán utal az ítéletábra arra, az alperes által a fellebbezésében hivatkozott, más bíróságok által egyedi ügyekben hozott döntések és a Pénzügyi Békéltető Testület ajánlása a perbeli jogvita elbírálása szempontjából közömbösek, más ítéletek és határozatok tartalma a jelen perben eljáró bíróságot nem kötik.

A Közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 326/2011. (XII.28.) Kormányrendelet alperes által hivatkozott 100. § (3) és (4) bekezdései csupán arra vonatkozóan tartalmaznak rendelkezést, hogy a közlekedési igazgatási hatóság mind a gépjármű tulajdonosa, mind a törzskönyvvel jogszerűen rendelkező ügyfél kérelmére dönthet a jármű forgalomból történő kivonásáról és tehet egyéb - ott megjelölt - intézkedéseket, emellett meghatározza, ki tekinthető a törzskönyvvel jogszerűen rendelkezni jogosultnak, arra vonatkozóan azonban nem ad eligazítást, meddig tarthatja a jogosult a törzskönyvet a birtokában, illetve mikor, kinek és milyen feltételek teljesülése esetén köteles azt kiadni, ebből következően az jelen jogvita mikénti elbírálása szempontjából nem bír jelentőséggel.

Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján viselni köteles a fellebbezési eljárás során felmerült költségeit. A felperesnek a másodfokú eljárással kapcsolatban igazolt költsége nem merült fel, ezért arról az ítéletábrának nem kellett rendelkeznie.

Szeged, 2017. január 31.

Dr. Szeghő Katalin sk.  
a tanács elnöke

Dr. Lengyel Nóra sk.  
előadó bíró

Zanóczné dr. Ocskó Erzsébet sk.  
táblabíró